

Andělé
se rozlétlí k těm,
kdo pomáhají
► **strana 3**

Plzeň čeká
loutkářský rok
► **strana 7**

Před 80 lety
odvezly vlaky
plzeňské Židy
do Terezína
► **strana 8**

Mezinárodní projekty, ocenění, vize. To je plzeňská SITka

Luděk Šantora vede už 14 let Správu informačních technologií (SIT) města Plzně. Organizace za tu dobu získala mnohá tuzejská i mezinárodní ocenění. Díky ní jsou do běžného života Plzeňanů zaváděny moderní technologie a aplikace. Některé z jejich aktivit nemají konkurenci ani za hranicemi. A stále přichází s inovativními řešeními a vizemi, jednou z nich je i snaha udržet v Plzni „chytřejší hlavy“. Tomu má pomoci například TechTower – technologický park, který město Plzeň buduje na místě bývalého pivovaru na Světovaru. Více se o činnosti a plánech SIT **dočtete na straně 5** v rozhovoru s Luděkem Šantorou. Foto: Tomáš Liška

Zemřel plzeňský rodák, cestovatel Miroslav Zikmund

Ve věku 102 let zemřel 1. prosince 2021 plzeňský rodák a slavný cestovatel Miroslav Zikmund. Rozloučilo se s ním i rodné město Plzeň a jeho obyvatelé.

„Ať je každý z nás tak rozjetý, pravdomluvný a přátelský, vstřícný a lidský, jako jste to dovedli vy, Hanzelka + Zikmund, po celou dobu Vaší existence. Děkujeme za Odysseu.“ To je jeden z mnoha zápisů v kondolenční knize, která byla umístěna v mázhauzu plzeňské radnice. Lidé do ní mohli vyjádřit soustrast s pozůstalými, napsat vzkaz nebo zavzpomínat.

Miroslav Zikmund se narodil 14. února 1919 v Plzni. Po absolvování plzeňského Masarykova reálného gymnázia nastoupil v roce 1938 na Vysokou školu obchodní v Praze. Zde se seznámil s Jiřím Hanzelkou (1920 Štramberk – 2003 Praha), s nímž vytvořil slavnou cestovatelskou dvojici. Na první společnou cestu se vydali v roce 1947 autem Tatra 87. Z Afriky se přesunuli do Jižní Ameriky. Jejich první putování skončilo v roce 1950 v Mexiku. Projeli 44 zemí a urazili 111 tisíc kilometrů. Jejich druhá cesta začala v roce 1959. Putovali do Pakistánu a Indie a dalších asijských zemí. Domů se vrátili přes Sovětský svaz. V roce 1964 je vítalo zaplněné Staroměstské náměstí v Praze. Z jejich cest vysílal Český rozhlas stovky

reportáží, vznikly dokumentární filmy, napsali několik knih doprovázených bohatým fotografickým materiálem, jezdili na besedy. Byli nesmírně populární. V roce 1968 otevřeně vystoupili proti sovětské okupaci a až do pádu komunistického režimu v roce 1989 měli zakázanou veškerou veřejnou a publikační činnost. Miroslav Zikmund se k cestování vrátil až po roce 1989.

Miroslav Zikmund žil ve Zlíně, ale k Plzni měl stále blízko stejně jako rodné město k němu. Od roku 1994 je držitelem historické pečeti města Plzně a v roce 1999 se stal čestným občanem města. Zoologická a botanická zahrada města Plzně otevřela v roce 2014 expozici věnovanou expedicím Hanzelky a Zikmunda, město Plzeň bylo rovněž partnerem projektu Zikmund 100, v jehož rámci se dva mladí cestovatelé Tomáš Vaňourek a Lukáš Socha vydali po stopách legendární dvojice z let 1959–1964. A protože domovskou čtvrtí Miroslava Zikmunda byl Petrohrad, byl jednou z osobností, kterou připomínala výstava a stezka Slavní Petrohradští, jež město Plzeň připravilo loni v říjnu v rámci Plzeňských oslav založení republiky. Dalším oceněním, které Miroslav Zikmund získal, byla Cena E. E. Kische za celoživotní dílo, dále v roce 1999 převzal z rukou prezidenta Václava Havla Medaili Za zásluhy II. stupně, prezident Miloš Zeman mu udělil Řád Tomáše Garrigue Masaryka I. třídy a v roce 2014 získal čestný doktorát Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. (haj)

Plzeň letos hospodaří s více než osmi miliardami korun

Zastupitelé města Plzně schválili rozpočet na rok 2022. Město počítá s příjmy ve výši cca 6,46 miliardy korun a s výdaji dosahujícími 8,51 miliardy korun. Rozdíl mezi plánovanými příjmy a výdaji chce město pokrýt především využitím svých fondů, zejména Fondu rezerv a rozvoje. Mezi plánovanými výdaji jsou i velké investiční akce. Jedna z největších je směřována do oblasti nových technologií – jde o dokončení vědeckotechnického parku TechTower na Světovaru. Další jsou plánovány v oblasti sportu. Investice ve veřejném prostoru jsou pak například určeny na revitalizaci parku za OC Plzeň Plaza nebo na obnovu území v Zátíší mezi ulicemi Línská a Kreuzmannova.

Výše rozpočtu příjmů z daní na rok 2022 byla stanovena zejména s ohledem na makroekonomickou predikci uveřejněnou Ministerstvem financí České republiky loni v srpnu. Mezi další významné příjmy uvážené v rozpočtu patří například příjem z dividendy od společnosti Plzeňská teplá-

renská, a. s., dále příjmy z nájmu, z prodeje bytů v lokalitě Sylván a příjmy z poplatků. V oblasti přijatých dotací je tradičně objemově nejvýznamnější příspěvek, který město dostává od státu na částečné krytí výdajů spojených s výkonem státní správy.

„Plánované výdaje pro rok 2022 mají činit 8,51 miliardy korun. Jejich významnou část tvoří provozní náklady – na činnosti úřadu spojené s výkonem státní správy a samosprávy a na výdaje na provoz a údržbu budov je vyčleněno 1,58 miliardy korun. Výdaje spojené s provozem a údržbou městského majetku, jako jsou například komunikace, veřejné osvětlení, zeleň, správa bytového fondu či sportovišť, činí 1,05 miliardy korun. Na provoz městských příspěvkových organizací, jsou jimi např. Zoologická a botanická zahrada města Plzně, Divadlo J. K. Tyla, Plzeň – TURISMUS, Správa informačních technologií města Plzně, Městský ústav sociálních služeb a další, je vyčleněno 1,23 miliardy korun,“ uvedla ředitelka Ekonomického úřadu Magistrátu města Plzně Hana

Přehled výdajů rozpočtu Magistrátu města Plzně

Poznámka: Výdaje Magistrátu města Plzně (MMP) jsou výdaje rozpočtu města Plzně (8 513 milionů korun) snížené o plánované výdaje městských obvodů (918 milionů korun). Výdaje MMP tedy činí cca 7 595 milionů korun.

1. **Doprava:** 2 430 milionů korun (cca 32 procent celkových výdajů)
2. **Hospodářský rozvoj města:** 854 milionů korun (cca 11 procent)
3. **Ochrana životního prostředí, vodní hospodářství a vzhled obce:** 687 milionů korun (cca 9 procent)
4. **Tělovýchova a zájmová činnost:** 642 milionů korun (cca 8 procent)
5. **Vnitřní správa:** 603 milionů korun (cca 8 procent)
6. **Bytová oblast:** 592 milionů korun (cca 8 procent)
7. **Kultura:** 453 milionů korun (cca 6 procent)
8. **Sociální oblast a péče o zdraví:** 351 milionů korun (cca 5 procent)
9. **Bezpečnost:** 286 milionů korun (cca 4 procenta)
10. **Finanční operace:** 277 milionů korun (cca 4 procenta)
11. **Školství:** 258 milionů korun (cca 3 procenta)
12. **Služby pro obyvatelstvo:** 164 milionů korun (cca 2 procenta)

Kuglerová. Plzeň dále plánuje investovat 2,65 miliardy korun do velkých stavebních akcí. Například 114,79 milionu korun je určeno pro areál stadionu Štruncovy

sady a Luční ulice, kde je v plánu vybudovat zázemí tréninkového centra mládeže, rozšířit lukostřelnicí, oplotit hokejbalové hřiště i rekonstruovat šatny, vybudovat

nové kanalizační přípojky a elektropřípojky. I další investice jsou určeny do oblasti sportu – například na dokončení stavby víceúčelové haly Krašovská je vyčleněno cca 152,90 milionu korun, pro nejrůznější modernizace, rekonstrukce a stavební úpravy městských plaveckých bazénů je určeno 33,98 milionu korun, úpravy v areálu Haly TJ Lokomotiva vyjdou v příštím roce na cca 12,44 milionu korun – v plánu je rozšířit parkoviště, rekonstruovat tenisovou halu či upravit hlavní vchod. K investicím v oblasti veřejného prostoru a zeleně patří například 40,15 milionu korun na revitalizaci parku za OC Plzeň Plaza nebo 205,20 milionu určených k revitalizaci území mezi ulicemi Línská a Kreuzmannova. Pokračují také velké investiční akce započaté v minulých letech. Jde například o dokončení technologického parku TechTower v Plzni na Světovaru, na nějž je v roce 2022 určeno 329,10 milionu korun nebo odkanalizování Koterova s částkou 119,30 milionu korun pro rok 2022. (haj)

Plzeň-TURISMUS zve na hotelové noci i do e-shopu

Kam v zimě vyrazit na víkend plný zážitků a kultury? Do Plzně! Západočeská metropole láká na tři víkendy, kdy bude o návštěvníky, kteří si zakoupí speciální pobytové balíčky, královsky postaráno. Užít si relax a pohodu a dobře pojit a popít mohou i Plzeňští. Ti, kteří chtějí mít na Plzeň vzpomínku, si mohou vybrat z upomínkových předmětů v novém e-shopu.

Plzeňské hotelové noci

Městská příspěvková organizace **Plzeň-TURISMUS** společně s plzeňskými hoteliéry a zástupci turistických cílů připravila zážitkový program **Plzeňské hotelové noci**, který přespolním i místním ukáže Plzeň v tom nejlepším světle. V rámci speciálních balíčků mohou návštěvníci v Plzni přenocovat za příznivé ceny, užijí si gastro nabídku a další hotelové služby nebo dárky. Bonusem jsou vouchery na volný vstup nebo slevu na vstupenky do několika turistických cílů. Zkrátka nepřijdou ani Plzeňané, které místní hoteliéři zvou na degustační menu. Ta lze zakoupit i zvlášť, bez pobytového balíčku, ale je třeba si místa rezervovat. Plzeňské hotelové noci se uskuteční během tří víkendů: **21.–23. ledna, 25.–27. února a 25.–27. března 2022** v sedmnácti zapojených plzeňských hotelech a penzionech. Přichystaný je i doprovodný program v podobě poukázek na kulturu. Během uvedených víkendů bude možné se v rámci pobytového balíčku zdarma podívat do Loosových interiérů, Západočeské galerie v Plzni, Pivovarského muzea a Muzea Patton Memorial Pilsen a využít dvacetipětiprocentní slevu na prohlídku Plzeňského Prazdroje.

„Návštěvníkům a turistům chceme – a to nejen o těchto speciálních víkendech – zprostředkovat výjimečný zážitek z Plzně a její rozmanité kulturní nabídky. Mysleme ale i na samotné Plzeňany. Plzeňské hotely

jsou tu celoročně i pro ně. Zajít do hotelového wellnessu, na víkendový brunch nebo si odpočinout od domácích starostí a užít si víkend v hotelu ve vlastním městě je skvělé. Celým projektem zároveň chceme podpořit hoteliéry i naše partnery z kulturních institucí a celkově městský turismus, který v posledních „covidových“ letech dostal pořádnou ránu,“ uvedla Zuzana Koubíková, ředitelka organizace Plzeň-TURISMUS. Více informací včetně přehledu zapojených hotelů je na www.plzenskehotelovenoci.cz.

Nový e-shop

Další novinkou organizace Plzeň-TURISMUS je e-shop, který spustila na

začátku prosince minulého roku na eshop.visitplzen.eu. Návštěvníci i Plzeňané v něm najdou vybrané dárky a upomínkové předměty, které si mohou nechat poslat nebo si je osobně vyzvednout.

Vybírat lze z klasických kusů, hrnků z porcelánu nebo keramiky, plecháček, knih o Plzni, historii města nebo plzeňštině i textilu od triček, čepic, kšiltovek, přes ponožky až po dětská body. Nechybí ani tematické kolekce, předměty značek Plzeňský Prazdroj, #copatutoje od Horsefeathers, Adolf Loos Plzeň nebo Patton Memorial Pilsen i plzeňská kolekce S duší Plzně. Zboží je možné si

nechat poslat přes Zásilkovnu nebo si ho rezervovat k osobnímu odběru v infocentru na náměstí Republiky 41, kde lze platit hotově nebo platební kartou. V případě dotazů týkajících se objednávky nebo dostupnosti zboží je k dispozici e-mail eshop@visitplzen.eu nebo telefonní linka **378 035 330**.

Plzeň podpoří rozvoj turismu

Město prostřednictvím magistrátního odboru prezentace a marketingu vyhláší **Dotační program pro rozvoj cestovního ruchu a prezentaci města Plzně v roce 2022**. Žádosti bude možné podávat od 14. do 28. února. (red)

Sportovci mohou žádat o dotace

Do konce ledna mohou plzeňské sportovní organizace podávat žádost o dotace z programu **Podpora sportu a tělovýchovy včetně podpory hendikepovaných sportovců pro rok 2022**. V tomto grantovém projektu chce město Plzeň rozdělit cca 15 milionů korun.

Zadatelé budou rozděleni do jednotlivých kategorií, jimiž jsou: plzeňská tréninková centra mládeže (A), organizace nezařazené v kategorii A, které provozují pravidelnou tréninkovou činnost (B), organizátoři významných sportovních akcí (C) a organizace, jež se věnují hendikepovaným sportovcům.

Více na <https://www.plzen.eu/urad/granty-a-dotace/>.

Úpravy cen v roce 2022

Plzeňské městské dopravní podniky (PMDP) ohlásily, že cena jednotlivého jízdného se v letošním roce nemění. Předplatné navyšují průběžně dle inflace, aby nedocházelo ke skokovému zvýšení. V roce 2022 došlo jen k mírnému navýšení ceny předplatného jízdného, a to o 3,2 %, což je číslo odpovídající inflaci za rok 2020. Roční předplatné bude za 4 252 korun (v roce 2021 to bylo 4 120 korun), půlroční za 2 460 korun (v roce 2021 to bylo 2382 korun) a měsíční za 520 korun (v roce 2021 to bylo 502 korun).

Plzeňská teplotenská od ledna letošního roku navýšila cenu tepla pro domácnosti průměrně o 9,7 procenta. Cena i s DPH bude tedy činit 598 Kč/GJ. Při průměrné velikosti bytu 65 metrů čtverečních a průměrné spotřebě 25 GJ/rok při vytápění i ohřevu teplé vody zaplatí domácnost letos o 110 korun za měsíc víc než loni.

VODÁRNA Plzeň ohlásila, že od 1. ledna 2022 činí vodné 57,52 korun za metr krychlový bez DPH, stočné 35,63 korun za metr krychlový bez DPH, celkem tedy 93,15 korun za metr krychlový bez DPH. Vodné a stočné s DPH, která je 10 procent, je tedy 102,50 korun za metr krychlový. Oproti roku 2021 se jedná o navýšení o 3,68 procenta. Důvodem ke zvýšení cen vody je významný nárůst vstupních nákladů, hlavně elektrické energie, chemikálií nutných pro úpravu pitné vody a také nárůst cen veškerých stavebních prací, které souvisejí zejména s obnovou infrastrukturního majetku VODÁRNY Plzeň a havarijními či provozními opravami. Zdražuje se i surová voda, kterou musí vodárna nakupovat a odebírá ji z řeky Úhlavy v areálu úpravny vody v Plzni na Homolce. „Díky úsporným opatřením, která jsme celoročně zavedli ve všech provozech, můžeme deklarovat, že u nás spotřeba energií ani dalších komponentů nutných k výrobě pitné vody a čištění odpadní vody neroste. Zvýšení ceny vodného a stočného je nutné kvůli nárůstu vstupních cen, s nimiž se musíme vyrovnat,“ prohlásil generální ředitel vodárny Jiří Kozohorský.

Zoo má moderní informační systém

Jeden z nejoblíbenějších plzeňských turistických cílů, jakým je Zoologická a botanická zahrada města Plzně, je nyní vybaven moderními technologiemi 21. století. Návštěvníci tak mají přístup k důležitým a zajímavým informacím. Projekt zahrnuje dva informační interaktivní kiosky, dvě informační tabule, které jsou umístěny na zdech u vstupů, aplikační platformu na počítání návštěvníků, environmentální stanici a nově byl v zoo také vybudován varovný informační systém, který umožňuje okamžitě informovat návštěvníky zahrady prostřednictvím amplionů, jež jsou umístěny po areálu tak, aby byla ozvučena oblast celé zahrady.

Projekt Respektuj 18! oslovil v Plzni přes sto tisíc lidí

Začátkem prosince město Plzeň opět upozornilo na problematiku pití alkoholu u nezletilých. Nová kampaň projektu **Respektuj 18!**, při níž již podeváté spojily síly město Plzeň, Plzeňský Prazdroj a Centrum protidrogové prevence a terapie, vyvrcholila 4. prosince Dnem Respektuj 18! Každý Plzeňan mohl poukázat na problém tolerantního přístupu veřejnosti ke konzumaci alkoholu mladistvými nošením speciálních „respektujících“ ponožek. S podporou pomohly i známé osobnosti z řad influencerů, oslovit se podařilo více než sto tisíc lidí.

„Děti často nevnímají alkohol jako rizikovou psychoaktivní látku, ale pouze jako nástroj zábavy. Apelujeme na rodiče, aby naučili své děti zacházet s alkoholem tak, aby neohrožovaly sebe ani ostatní. Podle průzkumů se děti často poprvé setkávají s alkoholem už před 15. rokem svého života, obvykle tomu bývá v rodině,“ řekl Petr Hrouzek, ředitel Centra protidrogové prevence a terapie, o. p. s., které poskytuje ucelené preventivní, poradenské a léčebné služby pro osoby ohrožené závislostí v Plzni a regionu.

Projekt Respektuj 18! vznikl ve spolupráci města Plzně, Plzeňského Prazdroje

Ponožky byly symbolem projektu **Respektuj 18!**, který připravil Odbor bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně se svými partnery.

Zdroj: Odbor bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení

a Centra protidrogové prevence a terapie před devíti lety. „Velký přínos má především v tom, že nabízí konkrétní rady a tipy pro rodiče, jak o alkoholu s dětmi diskutovat, a provozovatelům hospod a restaurací, jak zvládat situace spojené s prodejem alkoholu nezletilým. Průzkumy jasně dokazují, že jen devět procent dospělých za-

sáhne v případě, že jsou svědkem prodeje alkoholu nezletilým,“ upozornil Aleš Průša, vedoucí Odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně.

Zapojit se do projektu mohl každý Plzeňan. Stačilo sledovat Facebook a Instagram Plzeň.eu a vyzvednout si speciální „respektující“ ponožky u originálního Mikuláše, který první čtyři dny v prosinci chodil ulicemi města. Zájemci si ponožky oblékli, vyfotili se a sdíleli obrázek na sociálních sítích s hashtagem #respektuj18. Takto se podařilo šířit myšlenku projektu dál. „V ulicích Plzně jsme rozdali 1 000 párů ponožek. Na profilech města Plzně získala kampaň dosah 116 746 lidí, zájem projevilo 4 463 lidí. Projektu se věnovaly na svých profilech známé osobnosti Ondřej Samec (@andreas_samec), Michaela Buchtla Malotínová (@michaela_buchtla_malotinova) nebo manželé Simona a Milan Polákovi (@milanpolak a @simonapolakova), které šířily myšlenku mezi svými sledujícími a aktivně se v Den Respektuj 18!, který připadá na 4. prosince, také zapojily,“ zrekapitulovala Andrea Gregorová z Odboru bezpečnosti, prevence kriminality a krizového řízení Magistrátu města Plzně. (red)

Andělé se rozlétli k těm, kdo pomáhají

Nejvyšší ocenění Zlatý Anděl získala Ludmila Ševčíková

Ludmila Ševčíková získala nejvyšší ocenění Zlatý Anděl.

Ředitelka Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM Vlastimila Fajfrliková s „andělským“ oceněním.

Veronika Rožánková (vpravo) dostala ocenění za dlouholeté vedení kurzů češtiny pro cizince. Cenu jí předala Tereza Šlajsová (vlevo) z OSS MMP.

Ani letos se kvůli pandemii onemocnění covid-19 nemohl konat největší svátek plzeňských sociálních služeb – galavečer ANDĚL. Na něm jsou každým rokem oceněni ti, kteří nezištně pomáhají, i ti, kdo s velkou láskou pečují. Nominovaní „Andělé“ však bez poděkování nezůstali. Na dvě stovky ocenění předali pracovníci Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně 10. prosince 2021, v den, kdy se měl původně konat slavnostní galavečer v Městské besedě.

Uděleny byly ceny ANDĚL 2021, které patří dobrovolníkům činným v sociální oblasti, dále Andělské ruce 2021 pro pracovníky v sociálních službách, titul Dobrá duše 2021, jenž je určen partnerům, kteří významně pomohli městu Plzni, když bylo třeba, nebo pro město vykonávali činnost nad rámec svých povinností, a cena nejvyšší Zlatý Anděl 2021. „Tu získala paní Ludmila Ševčíková za dlouholetý neúnavný, lidský a kulturní přínos plzeňské seniorské veřejnosti a klientům sociálních služeb,“ uvedla vedoucí Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně (OSS MMP) Alena Hynková. Právě tento odbor stál před

Alena Hynková (vlevo), vedoucí OSS MMP, předává „andělské“ ocenění řediteli EUC Kliniky Plzeň Janu Šlajsovi a týmu očkovačích centra. Zdroj: 4 x OSS MMP

15 lety u zrodu „andělských“ ocenění a každý rok slavnostní předání cen organizuje.

Ocenění Dobrá duše za rok 2021 patří vedoucímu Katedry sociologie Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni Janu Váněmu a jeho týmu za dlouhodobou a přínosnou spolupráci s městem Plzní v oblasti sociálních služeb. Dále pak vedoucí magistrátního odboru dostupného bydlení a sociálního začleňování Karolině Vodičkové a jejímu

týmu za profesionální a lidské nasazení při pomoci lidem ohroženým ztrátou bydlení a bez domova, řediteli EUC Kliniky Plzeň Janu Šlajsovi a týmu této kliniky za příkladnou součinnost s městem v rámci antigenního testování a očkování ohrožených skupin proti covidu-19, ředitelce Domovinky – sociální služby, o. p. s., Bohumile Hajšmanové a jejímu týmu za spolupráci s městem Plzní při zajištění antigenního testování na covid-19, ředi-

telce Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM Vlastimile Fajfrlikové a jejímu týmu za spolupráci s městem při plošné registraci plzeňských seniorů na očkování proti koronaviru, vedoucímu Domova sv. Františka Džemalu Gěrbanimu a týmu tohoto azylového domu Městské charity Plzeň za profesionální přístup a nasazení v boji s koronavirovou pandemií v prostředí osob bez domova, ředitelce společnosti Tady a Teď, o. p. s., Michaela Stehlíkové, pod jejíž vedením byl zajištěn provoz krizového centra pro osoby bez domova v období arktických mrazů v areálu DEPO2015, a Veronice Rožánkové za dlouholeté kvalitní vedení jazykových kurzů pro cizince v rámci projektů města Podpora integrace cizinců na lokální úrovni.

„Ani pro letošek, bohužel, nezůstala uzavřena nejsmutnější kategorie – Anděl in memoriam. Poslední pocta, Anděl navždy, byla předána dceři Evy Weinfurterové, bývalé vedoucí oddělení sociální péče Fakultní nemocnice Plzeň, za dlouholetou činnost a lidský přístup při řešení složitých životních situací,“ dodala Alena Hynková. (red)

Bohumila Šmolíková se rozloučila s funkcí předsedkyně

Bohumila Šmolíková se už tři desetiletí věnuje práci pro seniory. Jedenáct let byla předsedkyní Krajské organizace Plzeňského kraje Seniorů České republiky, z. s. S touto funkcí se ke konci minulého roku rozloučila. Stále bude působit v základní organizaci Plzeň – Skvrňany.

„Je mně už osmdesát sedm let,“ vysvětlila s úsměvem, proč se tak rozhodla. „A jestli se mně bude stýskat? Nemyslím, protože zatím vlastně tak úplně s touto prací nekonicím. Budu spolupracovat s mou nástupkyní Ivanou Ottovou, aby v práci krajské organizace byla kontinuita a abychom společně připravily různé žádosti o dotace či různá vyúčtování,“ podotkla.

Bohumila Šmolíková například organizovala pro seniory koncerty, gerontologické dny plně lékařských přednášek, o něž byl mezi seniory obrovský zájem, či založila a organizovala Sportovní hry

seniorů nebo připravovala zájezdy a podobně.

„Nejvíce jsem pyšná na to, že lidé, kteří se těchto akcí účastnili, byli spokojeni a chválili nás. Těší mě, že se jim tyto akce líbily,“ prozradila.

Svou vitalitu a energii chce nyní věnovat rodině a přátelům, radost jí dělají všichni členové rodiny, především ale ta nejmenší generace deseti pravnoučat. Za svou aktivní práci pro seniorské organizace získala Bohumila Šmolíková v roce 2018 ocenění Zlatý Anděl.

Předsedkyní Krajské organizace Plzeňského kraje Seniorů České republiky, z. s., je od 2. listopadu 2021 Ivana Ottová. „Práce mě moc těší. S Bohumilou Šmolíkovou jsme si ji postupně předávaly a rozhodně mám na co navazovat,“ uvedla Ivana Ottová a dodala, že jednou z aktivit, které by se ráda věnovala, je propojení různých seniorských organizací a spolků. „Ráda bych,

Bohumila Šmolíková oslavila loni v říjnu 87. narozeniny. Pogratulovali jí i představitelé Plzně. Foto: Eva Kriegerová

aby organizace, které pracují v plzeňských obvodech, a spolky, které se věnují seniorům, jako je například Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM, byly

o své činnosti navzájem informovány tak, aby si jejich členové mohli vybrat z akcí, které pořádají, a navštěvovat se navzájem,“ prozradila Ivana Ottová. (red)

Je tady S.O.S.

S.O.S. Pomáhající Plzeň bude rádcem a průvodcem při hledání vhodné služby či při podání žádosti, ať už při příjmu do zařízení sociálních služeb či při vyřizování sociální pomoci nebo při formulaci odvolání. V konkrétních případech bude možné prostřednictvím S.O.S. Pomáhající Plzeň domluvit i doprovod při vyřizování osobních záležitostí souvisejících se sociální oblastí. Snahou je pomoci plzeňským občanům všech věkových kategorií radou, informací a s orientací ve službách, zároveň i v dalších rovinách sociální oblasti.

Pomáhající Plzeň

Jak je možné kontaktovat S.O.S. Pomáhající Plzeň:

- osobně, vždy ve středu od 9 do 11 hodin na Odboru sociálních služeb MMP, Martinská 2, 1. patro, ideálně po předchozí domluvě na tel. čísle 378 033 357
- e-mailem prostřednictvím adresy pomahajiciplzen@plzen.eu
- anonymně, prostřednictvím S.O.S. ePoradny, na webových stránkách <https://socialnisluzby.plzen.eu>

S.O.S. Pomáhající Plzeň nemůže s klientem řešit spory s úřady ani soukromými osobami či řešit existenční potíže formou přímé finanční pomoci.

Už vyšel nový PILSEN

Nové číslo oblíbeného čtvrtletníku PILSEN – čtení nejen pro seniory – je od 3. ledna k dispozici všem zájemcům na běžně dostupných veřejných místech, ale i ve Fakultní nemocnici Plzeň, EUC Klinice nebo nově na Poliklinice Plzeň – Bory. První magazín tohoto roku má nově 24 stran, je plný optimismu a užitečných informací, najdete v něm např. vše o bydlení pro seniory, informace o valorizaci důchodů, přináší také medailonek fotografky Evy Hubatové, ohlednutí za historií, přehled kulturních akcí a řadu dalších vlnících zpráv. Magazín PILSEN je možné číst také na socialnisluzby.plzen.eu/zajistime-poradime/epilsen/.

Pomoc lidem s postižením

Peněžité dary určené zdravotně postiženým osobám s trvalým pobytem na území města Plzně budou prostřednictvím magistrátního odboru sociálních služeb poskytnuty i v roce 2022. Finanční prostředky mohou být využity například na úhradu fyzioterapií, doplatek či úhradu kompenzačních pomůcek, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění, nebo k úhradě rekondičních pobytů. Cílem je snaha města Plzně o z kvalitnější a zjednodušení každodenního života osob se zdravotním postižením. Žádosti o poskytnutí finančního daru jsou ke stažení na socialnisluzby.plzen.eu/sos/podpora-zdravotne-znevuhodnenych a přijímají se v sekretariátu Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně (MMP), Škroupova 5, Plzeň, lze je poslat také poštou na adresu: Odbor sociálních služeb MMP, Martinská 2, 301 00 Plzeň. Žádost je také nutno zaslat elektronicky – bez příloh – na adresu: hovorkova@plzen.eu. Žádosti budou přijímány průběžně, nejpozději však do 31. července 2022.

Rozhovor Pavel Janoušek: Z dělníka ředitelem

Významný životní okamžik, od něhož uplynulo čtvrt století, si na konci minulého roku připomněl ředitel Městské charity Plzeň Pavel Janoušek. V prosinci 1996 opustil místo technika a začal pracovat pro Charitu.

Zní to neuvěřitelně, ale v prosinci 2021 to bylo 25 let, co se vám obrátil profesní život úplně naruby...

Nic se v životě neděje bez příčiny. Právda, měl jsem o svém životě tehdy úplně jiné představy. Vyučil jsem se, dodělal si elektrotechnickou průmyslovku a začal pracovat na dráze. V době, kdy jsem dostal nabídku jít pracovat do Charity, jsem měl slušnou pozici technika v soukromé firmě. I s ohledem na vlastní zázemí, protože právě v této době už jsme měli čtyři děti, bylo rozhodování složitější.

Kdo nebo co nakonec způsobilo, že jste se rozhodl opustit jistotu slušného příjmu a jít pracovat tam, kde v dané době o jistotě nemohla být řeč?

Nabídku jsem dostal od teď již dlouholetého kamaráda Jirky Lodra, současného ředitele Diecézní charity Plzeň. Zvažoval jsem pochopitelně všechna pro a proti, zejména s ohledem na rodinu a její zajištění. Ale opět, jako v mém životě už několikrát, zasáhl osud. Mé rozhodnutí padlo jen několik dní předtím, než jsem byl jako společník účastníkem těžké dopravní nehody, při níž zemřel můj kolega. Seděl na místě, kam jsem si chtěl sednout, ale usadil se dřív a vykákal mě na přední sedadlo. To mi, i přes zraněnou nohu a poškozenou krční páteř, ve finále zachránilo život. Dle mého soudu řízení Boží, 22. prosince 2021 tomu bylo 25 let. Bůh se mnou měl jiné plány a já jsem mu s odstupem času za všechno velmi vděčný.

Jaké byly začátky s Charitou pro revizního technika?

Partyzánské (smích). Jako věřící jsem pochopitelně věděl, že v roce 1991 vznikla Městská charita Plzeň. Zázemí měla blízko kostela U Františkánů. V čele této miniorganizace, čítající tehdy asi jen 6 zaměstnanců, byla od počátku na pozici ředitelky všem v Plzni známá paní Andulka Srbová, která současně s tím pracovala na plný úvazek ve Škodovce. Od 1. ledna 1997 jsem nastoupil jako její zástupce a vedoucí Domova sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísni a po roce jsem pozici ředitele

Pavel Janoušek pracuje už čtvrt století pro Městskou charitu Plzeň.

Foto: Alena Hynková

prevzal. Byly to pionýrské časy, kdy jsme s Jirkou Lodrem objížděli diecézi, sháněli prostředky na dobročinnost a po večerech sestavovali provozní dokumentaci a připravovali postupně zřízení několika sociálních služeb, protože žádný oficiální rámec neexistoval a legislativa byla ještě z doby komunismu. Dneska bychom tomu říkali know-how a byli bychom pyšní na to, jak v praxi funguje, ale tehdy by nás to ani nenapadlo řešit. Bylo to hektické období – stavěla se nová struktura organizace, která dnes svým rozsahem a nabídkou služeb patří mezi největší v Plzni, narodilo se mi páté dítě a stejně se to všechno, s Boží pomocí, dalo zvládnout. Člověk měl ideály, víze a energii, prostě mi bylo o čtvrt století méně...

Říkáte to s jistotou nostalgií, jakoby vám ideály a energie chyběly. Nebo je to jen dojem?

Energie ještě nějaká je, ideály mi občas bere doba, ve které žijeme. A nemá to, bohužel, co dělat s tím, že už mám na krku šest křížků. Často si lidé pletou demokracii s anarchií, necítí společenské

normy ani elementární slušnost, leckde upadá pracovní morálka. Obvykle ti, co hodně chtějí, málo nabízejí. To platí všeobecně, nejenom v sociálních službách, ale tam je to o to smutnější. Nemám z toho dobrý pocit, protože je to rok od roku horší. A covidová doba vše jen umocnila. Jak říkám, ekonomika se časem spraví, ale vztahy jsou klíčové a ty musíme pěstovat a chránit. Jinak jsme jako společnost skončili.

Ještě stále jste na prahu nového roku. Co byste popřál Plzeňanům?

Žiji ve víře, že procházíme obdobím zkoušky, z níž se máme poučit a začít se chovat jinak. Uvědomit si, že pouf každého z nás jednou skončí a je jen na nás, jakou stopu zde zanecháme. Proto bych přál všem lidem vlastně ty nejjednodušší věci, které jsou ale naprosto nezbytné pro to, aby byli šťastní: vděčnost za každý den, kdy jsou zdraví, milující rodinu, zázemí, dobré přátele, práci, která je naplňuje, a vědomí, že na své trápení a bolest nikdy nezůstanou sami. A naději, bez níž to v Charitě ani v životě nejde. (ah)

Kapličky se po třech desítkách let dočkaly oprav

Nenápadná kaplička svatého Cyrila a Metoděje v ulici Pod Všemi svatými, která stojí vedle špýcharu na Roudné, prošla v druhé polovině minulého roku po více než třiceti letech větší opravou. Dočkala se rekonstrukce pod dohledem památkářů.

Po třech desítkách let byla opravena také barokní kaple na návsi v Božkově. Stavba byla poškozena vlhkostí, renovace se dostalo i zvonu včetně konstrukce, na které je zavěšen. Interiér kaple nově zdobí obraz Panny Marie Pomocné plzeňské malířky Nikolý Kabourkové. Obě stavby byly financovány z rozpočtu Správy veřejného statku města Plzně a každá z nich si vyžádala částku ve výši cca tři čtvrtě milionu korun. (red)

Kaplička v ulici Pod Všemi svatými je opravená. Foto: Eva Kriegová

Roudenský kostel Všech svatých má opravenou sakristii

Sakristie kostela Všech svatých na Roudné má za sebou několikaměsíční renovaci. Prostor zaujme svou unikátní obkročnou klenbou, o níž některé prameny uvádějí, že pochází z dílny následovníků mistra Petra Parléře. „Je to skutečná vzácnost,“ říká Šebestián Pavel Smrčina, moderátor společné duchovní správy Římskokatolické farnosti

Plzeň-Severní Předměstí. Sakristii zachvátily před téměř dvěma lety plameny. „Stěny byly černé a masné, tudíž bylo třeba celý prostor důkladně sanovat, což jsme konzultovali s památkáři,“ vysvětlil otec Šebestián. Až do výšky tří metrů bylo nutné strhnout omítku a udělat novou, a co se týče klenby, ta se pomalu a postupně očistila pomocí kartáčů. „Všechno se to dělalo ručně,“ doplnil. Odborným pracím se věnovala specializovaná firma, velké množství brigádnických hodin však odvedli sami farníci. Opravy vyšly na zhruba půl milionu korun. „Vzhledem k tomu, že jsme to řešili jako pojistnou událost, doufáme, že část nákladů uhradí pojišťovna. Na kostel máme též veřejnou sbírku,“ upřesnil otec Šebestián. Prostor nyní slouží jako zázemí pro bohoslužby. Kromě sakristie se opravovaly také vstupní dveře, na což Plzeňský kraj a Nadace 700 let města Plzně poskytly grant. V kostele se pravidelně v sobotu podvečer konají mše svaté. (red)

Sakristie kostela Všech svatých na Roudné je po požáru už opravena.

Foto: Miroslava Vejvodová

Včely na magistrátních střechách se za dobrou péči odměnily medem

Již třetím rokem má Magistrát města Plzně umístěné včelí úly na svých budovách. Z celkem šesti včelstev se letos podařilo stočit téměř devět desítek kilogramů medu.

siců, případně jsou dokrmovány sladkým roztokem. Je proto velmi důležité, aby bylo ze strany včelařů zkontrolováno, že na konci léta jsou včely dostatečně nakrmené a přežijí tak do jara.

Pilotním projektem byla před třemi lety instalace úlů na střeše historické radnice na náměstí Republiky, následována byla umístěním úlů ve Škroupově ulici a v nedávné době také v Koterovské ulici v Plzni. Na každé ze střech jsou dva úly – tedy dohromady šest včelstev, která letos vyprodukovala téměř devadesát kilogramů medu. To dokazuje, že se včelám dobře daří i ve městě a že je o ně dobře pečováno. „Našimi včelaři jsou Pavel Mach s dcerou, kteří věnují včelám náležitou péči a pozornost. V sezoně od dubna do srpna jsou včely kontrolovány jednou za čtrnáct dní, mimo sezonu přibližně jednou za měsíc,“ řekl ředitel magistrátního úřadu správních agend Petr Triner, do jehož gesce spadá správa magistrátních budov. Upozornil, že v minulých dnech došlo k pravidelnému, několikrát ročně se opakujícímu léčení včelstev od rotoče rodu varroa. Cílem léčby je proto ochránit populaci včel pro následující rok. Zimní období včely přežívají v chomáči, kde se zahřívají. Včely v zimě zpracovávají zásoby z letních mě-

Včely na magistrátních budovách byly ošetřeny a zazimovány.

Zdroj: Úřad správních agend

Děti starší pěti let se už očkují proti nemoci covid-19

První vakcíny proti onemocnění covid-19 pro děti od 5 do 11 let dorazily do naší republiky v pondělí 13. prosince a záhy jimi začali očkovat plzeňští pediatři. Děti mohou získat vakcínu proti covidu-19 také v očkovacích centrech v EUC Klinice Plzeň na Denisově nábřeží a ve Fakultní nemocnici Plzeň v Ústavu imunologie a alergologie.

„O očkování je u nás velký zájem,“ uvedla lékařka pro děti a dorost Veronika Jilichová Nová, která má ordinaci na Lochotíně. Důvody, proč očkovat i malé děti, jsou podle ní jednoznačné – vyhnout se závažnému průběhu onemocnění. „Je třeba věnovat pozornost tomu, že zhruba každé tisící dítě může mít těžký až život ohrožující průběh onemocnění,“ vysvětlila. Důležitým

důvodem je podle ní mimo jiné i riziko vzniku syndromu multisystémové závažné odpovědi známé pod zkratkou PIMS. U dětí se může objevit i několik týdnů od nákazy.

„Děti mívají obvykle horečky, bolest břicha, průjem, kožní příznaky, záněty spojivek a jsou ohrožené tím, že mohou dostat zánět srdečních cév a srdečního svalu. PIMS se vyskytuje vzácně a není úplně snadné jej diagnostikovat,“ doplnila Veronika Jilichová Nová. Ji samotnou rozčiluje společensky rozšířený názor, že lepší než se nechat očkovat je onemocnění prodělat. „To považuji za zvrácené. My přece chceme prevenci jakékoli nemoci. Chráníme se tím, že sportujeme, zdravě se stravujeme a snažíme se nenakazit se, ale hlavním nástrojem prevence je právě očkování. Má zabránit právě těm závažným prů-

běhům onemocnění. Proto má smysl očkovat. Platí to pro všechny generace,“ řekla lékařka s tím, že očkování je podle ní bezpečné i pro pětileté dítě.

„Vakcína je pro děti ve věku 5 až 11 let uzpůsobená a vyzkoušená. Obsahuje pouze třetinové množství antigenu než vakcína pro dospělé,“ upřesnila a dodala, že očkování též zmírní ostatní nepříjemné dopady pandemie na děti. Umožní jim souvislou školní docházku bez opakovaných karantén a účast na mimoškolních aktivitách. Podobně uvažují i rodiče. Například maminka pětileté dívky lékařce na dotaz, co bylo hlavním motivem nechat dceru očkovat, bez váhání odpověděla, že to byla obava z nemoci, neboť ona sama měla velmi nepříjemný průběh a nechtěla, aby se musela v tomto smyslu bát i o zdraví dcery. (red)

Rozhovor **Luděk Šantora: K prosperitě regionu vede vzdělanost a talenty**

Ředitel Správy informačních technologií prozradil, že zajímavé projekty se přihlásí samy

Od roku 1998 funguje Správa informačních technologií města Plzně (SITMP), která vytrvale pracuje na usnadňování každodenního života obyvatel Plzně i zaměstnanců městských organizací. Přichází s mnoha technologickými inovacemi podporujícími rozvoj chytrého města. SITMP už 14 let vede Luděk Šantora.

Pojďme začít aktuálním úspěchem, který SITMP slaví na mezinárodní scéně...

V Barceloně jsme uspěli s projektem DUET (digitální dvojče města) a získali první místo v celosvětové soutěži World Smart City Awards 2021 v kategorii Enabling Technologies. Jde o projekt z programu HORIZON 2020, na kterém pracujeme již druhým rokem. Spolupracujeme například s regionem Flandry nebo městem Athény. Díky tomuto projektu má Plzeň přesný 3D model města, který se dá využít v různých oblastech, ať už jde o nejrůznější krizové scénáře, pak také provozní stavy v oblasti urbanismu, životního prostředí, výstavby, turismu a podobně. Určitě nelze zapomenout ani na řešení, na nichž pracujeme s integrovaným záchranným systémem.

Ředitel SITMP Luděk Šantora přeje čtenářům Radničních listů dobrý nový rok 2022 a také to, aby byli na Plzeň hrdí. Je přesvědčený, že město si vede velmi dobře a stojí před ním dobrá budoucnost.

Foto: Tomáš Liška

To ale není váš první mezinárodní projekt, do kterého jste zapojeni, je to tak?

Je to náš třetí mezinárodní projekt. První byl PoliVisu, z něhož má Plzeň aplikaci Traffic Modeller. V ní je možné modelovat dopady dopravních omezení. Druhým je zmíněný DUET a třetí se jmenuje S4All-Cities. Ten je zaměřený na zvýšení bezpečnosti v evropských městech. Přípravuje se čtvrtý s názvem Demeter, který řeší detekci kůrovce, a my v tomto projektu zaručujeme práci našich dronů. Ti po dvouletém vývoji dokázali vytvořit nástroj, jenž detekuje kůrovce v konkrétním stromě, a to ještě před jeho jarním rojením.

Zapojení do těchto prestižních projektů dělá Plzni v zahraničí bezesporu dobré jméno, jaké jsou další benefity?

Plzeň má jednoznačně v zahraničí velmi dobré jméno – je to krásné vidět na pozvánkách přicházejících ze zahraničí. Zvou nás, abychom představili naše projekty na různých konferencích nebo workshopech. Naposledy jsme byli například v Rakousku, Belgii nebo Německu. Dalším, a pro mne neméně důležitým benefitem, je profesní růst našich zaměstnanců. Na prvním projektu byl na nás vidět strach z komunikace v angličtině a celkově nižší sebevědomí. Tohle všechno úspěch prvního projektu zlomil, bylo vidět, jak kolegové a kolegyně profesně rostou před očima. Je skvělé, že máme kontakty po celé Evropě, že se dostaneme k novým technologiím, postupům, můžeme se jimi inspirovat a vyzkoušet si je, aniž by to Plzeň cokoli stálo, a pak je pro město případně pořídit.

Máte široké spektrum činností, jak vyhledáváte projekty, do kterých se chcete zapojit?

Mezi projekty, jimiž se SITMP věnuje, je také zavádění nových technologií do školní výuky. Na konci minulého roku představila projekt zavádění virtuální reality do škol. Plzeň tak je prvním městem v Evropě, kde virtuální realita slouží v základních školách jako běžná výuková pomůcka. Pilotní projekt se rozběhl na Bolevecké a 14. ZŠ.

Foto: Martin Pecuch

Bude to znít asi divně, ale projekty si nás poslední dobou tak nějak najdou samy. Podle mne to má souvislost, ač to bude možná znít namyšleně, s kvalitou práce, kterou město – SITka dělá.

Kromě IT (informačních technologií), které historicky SITMP utváří, se věnujete také vzdělávání a podpoře podnikání, jak k tomu došlo?

Tak trochu náhoda. SITka zajišťuje pro celé město centrálně ICT (informační a komunikační technologie) služby. Mimo jiné i nákupy vybavení do škol. Asi si již nevzpomenou kdy, ale asi před deseti lety přišly do škol první interaktivní tabule a my viděli, jak dětem ve škole svítí oči. Několik let jsme hledali cestu, jak plzeňské učitele v základních školách zřizovaných městem posunout, aby tuto techniku využívali. Dnes jsem přesvědčený, že se to povedlo a Plzeň je v tomto ohledu v České republice unikátní. Máme všechny školy na optice, centrálně se o ně staráme. Skrze Centrum robotiky pomáháme učitelům se zaváděním a využíváním moderních technologií ve výuce. To, že nejde o plané řeči, lze ukázat například na Masarykově ZŠ, kde se již čtvrtým rokem vyučuje robotika jako povinný předmět od první třídy, a dnes se tento model zavádí na další školy.

Pojďme se podívat na PINE, tedy ekosystém technického vzdělávání a podpory podnikání v Plzni, v čem tkví jeho jedinečnost?

Tak to bude nadlouho. V podstatě jsme stvořili ucelený ekosystém, kde na začátku prostřednictvím Centra robotiky, které je součástí SITMP, pracujeme na technickém vzdělání dětí ve věku 6-15 let. Přivádíme je k technice formou volnočasových kroužků, ročně nám Centrem robotiky projde přes 500 dětí, které zde získají vztah k technice a rozvíjejí své dovednosti. V kombinaci s podporou pedagogů v zavádění nových technologií vidíme více dětí se zájmem o techniku a s většími znalostmi. Aby měly děti z Centra robotiky kam pokračovat, zrodil se SIT Port, opět součást SITMP. Jde o partu, která pracuje s komunitou 16+ a formou projektů se jí snaží rozšiřovat. Členy komunity přivádíme k novým tech-

nologiím, jako jsou umělá inteligence, VR/AR, 5G síť, robotika a podobně. Kolegové pracují s mladými lidmi již tři roky a mohou říct, že je radost vidět, jak ze studentských projektů vznikají startupy.

Spolupracujete v ekosystému PINE také s podnikateli v regionu?

Určitě, činnost SIT Portu není jen o vzniku nových firem. Spolupracují s námi zdejší firmy, které vědí, že jsme jim v dlouhodobém horizontu schopni přivést kvalitní zaměstnance, kteří budou schopni využívat moderní technologie tak, aby ony společnosti mohly růst a expandovat na zahraniční trhy. Jedním z klíčových prvků je, že tato aktivita vede k udržení mladých talentovaných lidí v regionu. Zase zjednoduším výstup – rozvoj talentů, jejich udržení v regionu, vznik nových firem, kvalitní zaměstnanci a v neposlední řadě možnost pro místní firmy investovat do startupů, to vše může pomoci v růstu investora.

Tady se ekosystém PINE nejspíš uzavírá?

Už jsme za půlkou. V tuto chvíli navazuje BIC Port, který je součástí další městské firmy BIC Plzeň (Podnikatelské a inovační centrum). Ten ze SIT Portu převezme startupy k inkubaci a akceleraci. Zprostředkovává zdroje, které startupy mohou využít pro své projekty tak, aby se z nich staly funkční firmy schopné růst a vytvářet v regionu nová kvalitní pracovní místa, což je v podstatě i shrnutí této třetí části plzeňského inovačního ekosystému PINE.

Poslední část je pak spojená s BIC Plzeň, který firmám pomáhá v zavádění inovací pro konkurenceschopnost, růst a vytváření kvalitních pracovních míst pro Plzeňany. A samozřejmě, když se jim daří, tak i skrze daně vracejí část zdrojů zpět do města a město se může rozvíjet. Celý ekosystém PINE je zjednodušeně řečeno cesta k prosperitě města skrze vzdělání našich dětí.

Co přináší nebo v budoucnu přinese tento soubor aktivit občanům západočeské metropole?

V podstatě jsem to již řekl, jsem přesvědčen, že prosperitu, nová kvalitní pracovní místa, která nebudou ohrožena přesunem práce do jiné „levnější“ země, vznik nových

firem, jež budou úspěšné a prosadí se na globálním trhu. To vše díky vzdělanosti, udržení talentů v regionu, vytvoření podmínek pro inovace a vznik firem.

Velkou kapitolou je stavba technického parku TechTower, jak pokračuje a co TechTower nabídne?

Vida, na ten jsem v PINE zapomněl. TechTower je oním místem, kde chceme komunitu 16+ rozšiřovat, vzdělávat, kde budou vznikat startupy, kde je propojíme

s atraktivními firmami, jež pracují v nových technologiích a mohou jim předat zkušenosti, vést je, inspirovat.

Nesmíme zapomenout ani na drony, Plzeň se totiž říká díky vašim dronařům „město dronů“. Kdy a proč se začala psát historie dronů u SITMP?

Tuším v roce 2015, kdy jsme byli prvním městem, které získalo licenci na letecké práce s drony. Dnes i přiznám, že jsme viděli novou technologii, pořídili si ji a pak teprve přemýšleli, co s ní. Ale dobře, že jsme to udělali. Po těch šesti letech jsou naši kluci součástí hasičského záchranného systému a drony jsou využívány běžně u požárů, vyhledávání lidí, zvířat, u havárií staveb, u dopravních nehod, kde vytváříme 3D model pro vyšetřování jejich příčin. Umíme detekovat kůrovce ještě před jeho jarním rojením a lesníkům dát přesné souřadnice stromu. Prošlapali jsme cestu využití dronů pro inspekce mostních konstrukcí a podobně. Našími aktivitami jsme známi nejen u nás, ale i v zahraničí. Jako nejzásadnější přínos určitě vnímám spolupráci s integrovaným záchranným systémem (IZS) a přesah na bezpečnost a ochranu lidských životů a majetku.

Kam směřuje další vývoj SITMP?

Chceme v lednu 2023 otevřít TechTower, stabilizovat a posílit PINE, prostě dobře dělat svoji práci.

A co považujete vy osobně za svůj největší úspěch?

Lidi, které mám v SITce, a v BIC Plzeň – jsou skvělí a bez nich by to byly jenom sny. Bez kolegů, kolegyň a podpory mé ženy by se nic z toho, co jsem vyjmenoval, neuskutečnilo. Byly by to jen neuskutečněné sny. Za to jim patří obrovský dík. (vch)

Tři pilíře SITMP

INOVIJEME PLZEŇ

V této oblasti SITMP pracuje na implementaci moderních technologií a chytrých řešení do každodenního života Plzeňanů. Začátkem roku 2022 se například chystá spustit **nový dotační portál**, jehož podstatou bude celkové zjednodušení celého dotačního procesu. Přinese možnost podat žádost o dotace elektronicky, bez nutnosti návštěvy úřadu. Dojde také ke zvýšení transparentnosti systému, zjednodušení administrace a zrychlení dotačního titulu. Portál nahradí stávající webové stránky <https://dotace.plzen.eu/>.

ROZVÍJÍME TALENTY

V rámci tohoto pilíře SITMP podporuje technické vzdělávání, a to nejrůznějšími způsoby. Aktuálně se například podílí na unikátním projektu zavádění virtuální reality do škol. Žáci vybraných základních škol dostanou jedinečnou možnost načerpat vyučovanou látku atraktivní formou – zažijí například výlet do vesmíru nebo si v hodinách chemie vyzkouší běžně nerealizovatelné pokusy. Pokud se projekt osvědčí, rozšíří se i na další městské ZŠ.

PODPORUJEME PODNIKÁNÍ

Podpora podnikání, třetí pilíř SITMP, míří na začínající podnikatele, cílem je růst startupů, posílení již fungujících společností a rozšíření technické komunity v Plzni. Nejnovějším projektem z dílny pracovníků SIT Port je ucelený půlroční program Startupuj. V jeho rámci lektorují spolu s externími odborníky na vybraných středních školách a předávají klíčové znalosti se světa businessu – například obchodní dovednosti, komunikaci a prezentaci, základy účetnictví a práva, věnují se metodě design thinking a podobně.

Plzeňská kultura žije a má plány na rok 2022

Přinášíme ohlédnutí za některými kulturními akcemi, které v minulém roce lákaly diváky

Fotografiemi připomínáme několik kulturních akcí, které se v minulém roce konaly v západočeské metropoli. Některé z nich měly kvůli lockdownu jen omezený program. Jejich organizátoři však plánují, že ani letos své příznivce neošídí, a tak si naši čtenáři mohou do svých kalendářů poznamenat, kdy že se budou letos konat například Smetanovské dny, filmový festival Finále Plzeň, Divadelní léto pod plzeňským nebem nebo Busking Fest a mnohé další.

Smetanovské dny mohly loni odehrát jen úvodní koncert, který se navíc kvůli lockdownu musel konat on-line, a tak byla Měšťanská beseda bez posluchačů. Organizátor, jímž je Plzeňská filharmonie, věří, že to letos svým posluchačům vynahradí. Smetanovské dny začnou 3. a potrvají do 24. března. Zdroj: Plzeňská filharmonie

Festival BLIK BLIK se v Plzni koná na začátku jara. Loni však v té době vrcholila pandemie koronaviru, a tak organizátoři přišli v listopadu s náhradním BLIK BLIK mini, který do DEPO2015 přilákal stovky lidí. Letošní festival BLIK BLIK je naplánovaný na 25. a 26. března a hlavním tahákem má být obří videomapping v katedrále sv. Bartoloměje. Zdroj: DEPO2015

Žebřík – slavnostní vyhlášení výsledků hudební ankety se koná v Plzni v březnu. Loni však muselo zvolit náhradní zářijový termín. Na jednom ze svých posledních koncertů zde vystoupil Miro Žbirka. Jubilejní 30. ročník ankety Žebřík se letos uskuteční v areálu DEPO2015 1. dubna s exkluzivními koncerty Pražského výběru, Mig 21 a mnoha dalších. Foto: Jaroslav Noska

Divadelní léto pod plzeňským nebem loni ve spolupráci se Spolkem Kašpar uvedlo inscenaci Romeo a Julie a mohlo se pochlubit 7 tisíci diváky. Festival letos v červnu a červenci uvede komedii Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho, jejímž autorem je jeden z nejvýznamnějších dramatiků současnosti Ladislav Smoček. Foto: Alžběta Huclová

Loňský prosincový pořad v Moving Station s názvem A nebudte smutnej, Vaňku! aneb 85 setkání s Václavem Havlem byl připraven ve spolupráci s Knihovnou Václava Havla a městem Plzeň. Úryvky z Havlových proslavů, které četlo 85 čtenářů, vybral dramaturg Roman Černík. Foto: Alžběta Huclová

Festival na ulici v druhé polovině srpna nabízí Plzeňanům i návštěvníkům města bohatý program. Multizánrová přehlídka nabídla prostor především muzikantům z regionu, chtěla tak přispět k restartu kulturního dění po dlouhém lockdownu. Organizátoři už připravují letošní ročník na 19. až 27. srpna. Zdroj: Festival na ulici

Busking Fest se v Plzni koná na začátku nového školního roku. Loni v září tento festival pouličního umění nabídl desítky nejrůznějších vystoupení – koncerty, divadelní představení i vystoupení zonglérů. Organizátoři ohlásili, že už připravují program na 1. až 4. září. Zdroj: archiv Busking Festu

Mezinárodní festival Divadlo v polovině loňského září lákal na představení nejen v sálech, ale také v centru Plzně. Přivezl to nejlepší, co se urodilo na divadelních scénách nejen v naší republice, ale i v Evropě. Letos se ve dnech od 14. do 22. září bude konat jubilejní 30. ročník Mezinárodního festivalu Divadlo. Foto: Miroslav Chaloupka

Finále Plzeň láká filmové fanoušky na to nejlepší z české filmové tvorby, na zajímavosti z té zahraniční i na setkání s herci, režiséry i dalšími filmovými tvůrci. Loni přilákal 14 tisíc návštěvníků, které pozdravili například Bára Poláková nebo Eliška Křenková či Peter Bebjak. Letos se bude konat od 23. do 28. září. Zdroj: archiv Finále Plzeň

Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež JUNIOR-FEST vždy v listopadu zavítá do pěti měst Plzeňského kraje, včetně Plzně, a přiváží nabídku zajímavé filmové tvorby pro děti a mládež z celého světa. Letos se ve dnech 4. až 10. listopadu bude konat už po patnácté. Zdroj: archiv JUNIORFESTU

Animánie je soutěžní mezinárodní festival animované tvorby pro tvůrce do 26 let s bohatým doprovodným programem pro veřejnost. Loni se do něj přihlásilo 150 tvůrců z 33 zemí celého světa, což byl rekordní počet. Na letošní listopad je naplánován už 17. ročník Animánie. Foto: Libor Kočí

Divadlo J. K. Tyla v Plzni mělo na mnoho desítek dnů omezenou činnost. Jakmile se opět mohlo otevřít veřejnosti, nabídlo divákům několik premiér. Jednou z nich byl na začátku prosince muzikál Sunset Boulevard v němž hlavní role patří hvězdě plzeňského muzikálového souboru Stanislavě Topinkové Fořtové. Na snímku je spolu s Pavlem Režným. Foto: Martina Root

Plzeň čeká loutkářský rok

Připomene si významná výročí Josefa Skupy, Jiřího Trnky, Karla a Ludvíka Novákových i festivalu Skupova Plzeň

Loutkářství v Plzni i celém regionu je významným kulturním fenoménem a kontinuita loutkářské tradice na západě Čech stále pokračuje. Slavná výročí těch, kteří se o věhlas plzeňského loutkářství zasloužili, si bude západočeská metropole připomínat během celého letošního roku řadou výstav, programem festivalu Skupova Plzeň, jenž se poprvé konal před 55 lety v lednu 1967 a jehož 34. ročník se uskuteční od 8. do 12. června, a dalšími akcemi.

Josef Skupa

V lednu 2022 uplyne 130 let od narození a 65 let od úmrtí loutkáře, režiséra, scénografa, výtvarníka a pedagoga Josefa Skupy. Profesor Josef Skupa, který je neodmyslitelně spjat s dvojicí světově proslulých loutek Spejbla (podle jeho návrhu loutku vytvořil řezbář Karel Nosek v roce 1920) a Hurvínka (1926, autorské dílo řezbáře Gustava Noska), se narodil 16. ledna 1892 ve Strakonici. Od pěti let žil v Plzni a tvůrčí stopu v našem městě zanechal zejména v letech 1915-1945. Není bez zajímavosti, že před svým působením v plzeňském Městském divadle a od roku 1917 v proslulém Loutkovém divadle Feriálních osad (feriální osady byla dobročinná zařízení poskytující chudým dětem z velkých měst prázdninový pobyt na venkově na zotavenou a rozvíjející charitativní loutkářskou činnost) se Josef Skupa živil jako kreslič ve zdejší Škodovce. Mnohostranně talentovaný průkopník Josef Skupa svým dílem i díky zájezdové činnosti brzy překročil hranice Plzně i České republiky a jako první proslavil ve světě české loutkářství. V roce 1930 založil pro-

Josef Skupa (vlevo) a Ludvík Novák s „revolučním“ Kašpárkem, kterého spolu vytvořili a díky nimž na jevišti oživil. Zdroj: Archiv města Plzně

fesionální Plzeňské loutkové divadlo prof. Josefa Skupy a v roce 1933 byl zvolen prezidentem Mezinárodní loutkářské unie UNI-MA. Statečnost prokázal nejen v období první světové války, kdy legendární loutka „revolučního“ Kašpárka v československých barvách voděná Ludvíkem Novákem a promlouvající ústy Josefa Skupy pohřbila habsburskou monarchii, ale také za druhé světové války, kdy byl Skupa členem chrástecké odbojové skupiny a v lednu 1944 byl zatčen gestapem a uvězněn. Po válce v roce 1945 založil v Praze na Vinohradech Divadlo Spejbla a Hurvínka a jako první loutkář byl jmenován v roce 1948 národním umělcem. Profesor Josef Skupa zemřel 8. ledna 1957.

Jiří Trnka

Se jménem Skupova žáka a spolupracovníka Jiřího Trnky, od jehož narození na

plzeňském Petrohradě uplyne 24. února 110 let, je neodlučitelně spjat vývoj českého výtvarného umění 20. století. Sám Jiří Trnka, loutkář, výtvarník, pedagog, ilustrátor, scénárista, spisovatel a režisér, řekl že nebyl Josefa Skupy, snad by se z něho stal malíř, ale nikdy by se nedostal k divadlu ani k loutkám. Jiří Trnka vytvořil gigantické dílo. V oblasti animovaného filmu to je řada kreslených a loutkových snímků (např. Pěrák, Zvířátka a Petrovští, Bajaja, Staré pověsti české, Sen noci svatojánské či Ruka). Do srdcí Čechů se zapsal nejen svými filmy, ale také ilustracemi řady knižních děl, zejména dětské literatury. Během života ilustroval kolem stovky knih, ať to již byla ilustrace Hrubínovy veršované pohádky O Květušce a její zahrádce či Špalíčku veršů a pohádek. Legendární je ale především jeho kniha Zahrada, poetický příběh dobrodružství pěti kluků v krás-

né a tajemné zahradě, kterou sám napsal i ilustroval. V roce 1945 založil studio kresleného filmu Bratři v triku a podílel se také na úspěchu československých expozic na EXPO v Bruselu (1958) a Montrealu (1967), kde vytvořil Strom hraček a Strom pohádek. Profesor Jiří Trnka, držitel řady tuzemských i mezinárodních ocenění, zemřel 30. prosince 1969.

Karel a Ludvík Novákové

V listopadu 2022 si připomeneme 160. výročí narození Karla Nováka, lidového loutkáře a spolupracovníka Josefa Skupy. Tento časlavský rodák přišel do Plzně v roce 1914, kde od roku 1917 působil v Loutkovém divadle Feriálních osad. Karel Novák po odchodu z Feriálek pro neshody obnovil tradici kočovného loutkového divadla, na své pouti zemřel 24. srpna 1940 v Klatovech. Po jeho smrti v loutkářské tradici pokračovala jeho rodina, zejména syn Ludvík Novák. V srpnu 2022 si připomeneme 55 let od úmrtí tohoto blízkého spolupracovníka Josefa Skupy. Josef Skupa mluvil loutky, které Ludvík Novák vodil, uměl skvěle reagovat na Skupovy improvizace, zejména proslulá je jejich série satirických kabaretů a pochovávaní rakousko-uherské orlice s „revolučním“ Kašpárkem. (ks)

Město Plzeň si významný loutkářský „dvojkový“ rok připomene řadou akcí, např. venkovní výstavou k výročí plzeňského loutkářství, festivalem Skupova Plzeň, expozicemi a akcemi v Muzeu loutek ad., více aktuálních informací během roku bude zveřejněno na www.plzen.eu.

Beseda zve na divadlo i koncerty

Měšťanská beseda v Plzni má na první polovinu toku 2022 naplánovanou rozmanitou nabídku kulturních pořadů. Třeba 24. ledna je na programu francouzská komedie dle filmové předlohy s Louisem de Funesem **Svatba bez obřadu**. V únoru se Eliška Balzerová promění v komedii **Můj báječný rozvod** (9. února) v hned 15 postav, děti, ale i rodiče si mohou užít hravě odpoledne s **Michalem Nesvadbou** (20. února), v březnu se v Besedě Aleš Háma promění ve vojáka Ernesta Goodbodyho a bude se potýkat s mašinérií armády ve hře **Jak jsem vyhrál válku** (7. března). V polovině března dorazí do Velkého sálu oblíbení **bratři Ebenové** (16. března), aby tu zahráli průřez svou tvorbou od prvního alba Malé písně do tmy až po poslední Čas holin. Březen pak uzavře humor **Zdeňka Izera** (27. března). Lukáš Vaculík alias zubař Julian umí dokonale ocenit ženskou krásu. Předvede to v divadelní adaptaci slavného amerického filmu **Kaktusový květ** (8. dubna). Pohodovou dvouhodinovou jazzmanů nás v květnu v rámci turné k albu **Murphyho zákon** (2. května) přesvědčí, že ne vždy to tak musí být. Do Besedy se po pauze vrátí také oblíbená písničkářka **Radíza** (9. května), která zazpívá písničky z posledního alba i z předchozích desek. **Veselý Velikonoce** je kulturní francouzská komedie, kterou proslavilo filmové zpracování s Jeanem-Paulem Belmondem. V Besedě se v roli nenapravitelného sukničkáře představí Martin Hofmann (15. května). Třešničkou na dortu je koncert světoznámé mezzosopranistky **Magdaleny Kožené s Ondřejem Havelkou a jeho Melody Makers** (22. května). Magdalena se rozhodla na chvíli opustit svět klasické hudby a vydala se na „výlet“ do světa klasického amerického muzikálu a spolu s Ondřejem Havelkou a Melody Makers uvedou písňové Coleho Portera. Magdalena Kožená zve všechny na koncert slovy: „Let’s Misbehave! – Pojdme si zařadit!“

Obvodní knihovny jsou důležitými komunitními centry

Město Plzeň má velmi hustou síť knihoven, jsou dostupné v každém městském obvodu. Je dána historicky. Po vzniku naší republiky vstoupil v roce 1919 v platnost zákon, který nařizoval politickým obcím zřizovat veřejné knihovny. Jak se pak okolní obce s fungujícími knihovnami postupně připojovaly k Plzni, rostla i Knihovna města Plzně, pod níž tyto knihovny patří.

„Ve městě je nyní pět obvodních knihoven, a to na Borech, v Doubravce, na Lochotíně, ve Skvrňanech a na Slovanech, dále také Hudební a internetová knihovna a knihovny v Bolevci, Lobzích a na Vinicích. Ty všechny mají otevřeno každý všední den. Jen jednou nebo dvakrát týdně pak poskytují služby dvanáct malých poboček. Ty jsou například na Bílé Hoře, v Božkově, Malesicích, Újezdu, Radčicích a podobně,“ vysvětlila ředitelka Knihovny města Plzně Helena Šlesingerová. Připomněla, že ústřední knihovna se službami pro dospělé, pro děti a mládež a dále Polanova síň a Studovna jsou v centru města v ulici Bedřicha Smetany a že Knihovna města Plzně provozuje i bibliobus. Dále uvedla, že knihovny v plzeňských obvodech jsou velmi rozmanité. Některé sídlí v relativně velkých prostorech a kromě sálů s knihami mají i sálek pro kulturní akce a setkávání, jiné však mají podmínky skromnější. „Vždy ale platí, že jsou komunitním centrem, kam si lidé mohou přijít vypůjčit knihy, přečíst časopisy a kam chodí za knížkami i na besedy dětí z mateřských a základních škol. Nikdy v nich nechybí koutek pro nejmenší čtenáře. Ty větší knihovny pak pořá-

dají také akce pro veřejnost, například autorská čtení, v sálech se konají přednášky, někdy i koncerty či divadelní představení,“ připomněla Helena Šlesingerová.

Knihovny v plzeňských čtvrtích jsou rozmanité

Například **Obvodní knihovna Lochotín** má jeden z největších knižních fondů a také velké čtenářské zázemí, vždyť se nachází v nejlidnatější plzeňské čtvrti. Patří k ní i sklad knih s posuvnými regály, čítárna časopisů, sál L-klub na kulturní a společenské akce. **Skvrňanská knihovna** má v 1. patře M-klub – sál s bezbariérovým přístupem, a jak uvedla vedoucí tohoto zařízení Lenka J. Bařková, je hojně využíván. Knihovna nabízí například cestovatelské přednášky nebo hudební sérii s názvem Koncert mezi knihami.

Dana Brychová z obvodní knihovny Lochotín ukazuje rozsáhlé prostory, které má knihovna, jež působí v nejlidnatějším plzeňském obvodu, k dispozici. Foto: Hana Josefová

Probíhají tam třeba i lekce jógy, seniorské organizace zde pořádají různá setkání, ke svým představením sál využívá Loutkové divadlo V Boudě. Naproti tomu **Knihovna na Vinicích** působí v daleko menších prostorech, přesto je uspořádána tak, aby v ní mohla být na besedě alespoň jedna třída mateřské nebo základní školy. Protože má omezený prostor, a tím pádem i fond, zajišťuje svým starším čtenářům i dodání knih odjinud. „Vybraný titul objednáme u našich kolegů, přivezeme ho k nám a našemu čtenáři dáme vědět SMS zprávou, že ho pro něj máme připravený,“ uvedla vedoucí vinické knihovny Ladislava Hyláková.

Helena Šlesingerová doplnila, že Knihovna města Plzně od loňského roku zavedla ve čtyřech menších knihovnách takzvaný cirkulační fond: „Nové tituly, o něž má v malých provozech zájem jen

malý okruh čtenářů, nakoupíme, ale po částech rozdělíme do jednotlivých knihoven. Tam jsou čtenářům k dispozici vždy po několik měsíců, pak je zas převezeme do knihovny další.“

Zájem je o e-knihy

Připomněla také, že Knihovna města Plzně měla v loňském roce necelých 26 tisíc registrovaných čtenářů. „Je to méně než v předchozím roce. Zvláště nás mrzí výrazný úbytek dětských čtenářů, ale to je celorepublikový problém. Pokles nastal kvůli covidovému lockdownu. Mnoho dětí k nám totiž poprvé přijde v rámci školní výuky, a když je zaujmeme, řada z nich se zaregistruje a začne si půjčovat pravidelně. Školní návštěvy se však kvůli pandemii koronaviru loni ani předloni konat nemohly,“ vysvětlila Helena Šlesingerová a dodala, že věří, že se do knihoven dětští čtenáři zase vrátí.

Naopak za předloňský i loňský rok přirozeně vzrostl počet půjčených e-knih. Předloni jsme zaznamenali 4 035 výpůjček e-knih, což je oproti roku 2019 zhruba dvojnásobek. Letos to bylo už 4 699 výpůjčených e-knih,“ upřesnila ředitelka. Za půjčování e-knih registrovaní čtenáři knihovně nic neplatí, Knihovna města Plzně však musí zaplatit licenční poplatky společnosti, která e-knihy poskytuje.

Činnost Knihovny města Plzně je velmi důležitá. Nezaměřuje se totiž jen na půjčování knih, ale na budování vztahu ke knihám a čtení už od dětského věku. Čtením a porozuměním psanému textu se rozvíjejí jazykové dovednosti a schopnost vyhodnotit informace. (haj)

Umělecká cena hledá laureáty

Až do 1. února lze podávat nominace na Uměleckou cenu města Plzně za rok 2021. Je vyhlášována vždy za uplynulý rok, a to zejména v oblasti hudby, tance, výtvarného, dramatického a audiovizuálního umění, literární činnosti a designu v pěti kategoriích, pro umělce – do 30 let, nad 30 let a za celoživotní dílo, tedy tzv. síň slávy, za významnou kulturní událost roku a ocenění mecenáše/šky plzeňské kultury. Fyzická či právnická osoba může podat pouze jeden návrh v dané kategorii. Nominace musí být zaslána elektronickou či písemnou formou na adresu: Odbor kultury Magistrátu města Plzně, Kopecského sady 11, 306 32 Plzeň. Více informací na webu města plzen.eu.

Před 80 lety odvezly vlaky plzeňské Židy do Terezína

Smutné výročí si v lednu připomíná město Plzeň. Uplyne 80 let od prvních transportů židovských obyvatel do Terezína. Mezi dny 17. až 26. ledna bylo roku 1942 ve třech velkých skupinách deportováno 2 604 mužů, žen a dětí z Plzeňska.

Dělníci, živnostníci, učitelé, lékaři, právníci, úředníci, bankéři a jejich rodiny, děti i staří lidé obdrželi výzvu k transportu na začátku ledna 1942. Jako Židé byli na základě norimberských rasových zákonů po německé okupaci Československa právně i lidsky označeni jako méněcenní, postupně byli zbavováni lidských a občanských práv i majetku, zaměstnání a museli nosit na svém oblečení žlutou šesticípovou hvězdu velikosti dlaně. Nucený transport byl jen další etapou v hrůzném procesu nazvaném nacistickými vůdci „konečné řešení židovské otázky“.

V Plzni byli Židé před samotnou deportací internováni několik dní v budově Sokola v dnešních Štruncových sadech. Shromáždění zde byli nejen lidé z Plzně, ale také z Rokycanska, Radnicka, Kralovicka, Zbírůzka, Blovicka, Manětínska a Hořovicka. Stovky mužů, žen a dětí se tisnily uvnitř sokolovny, spaly na slaminách na zemi. Do Terezína byly odvezeny během deseti dnů.

Plzeň byla po Praze a Brně třetím českým městem, odkud byly transporty vypraveny. Tři vlakové soupravy s označením R, S a T vyjely z plzeňského ná-

kladového nádraží 17., 22. a 26. ledna 1942. V určené dny museli lidé ze sokolovny odejít seřazeni ve čtyřstupu, odváděly je odtud ozbrojené strážní oddíly německé okupační armády. Každý člověk, který směřoval do transportu, měl na krku cedulku s označením transportu a svým osobním číslem v transportu. Stejně označena byla i jejich zavazadla, v nichž si nesli svůj jediný majetek – teplé oblečení, pár osobních věcí a potraviny. Nejstarším člověkem zařazeným do transportů z Plzně byla devadesátiletá Marie Ebenová z Litohlav, která zemřela čtyři dny po příjezdu do Terezína, nejmladším osmiměsíční Eva Fischerová z Plzně, která se svou matkou válku přežila.

Transporty odvezly Židy z Plzně do Bohušovic vzdálených dva a půl kilometru od Terezína, kam museli dojít pěšky. V Terezíně byly rodiny rozděleny – zvlášť ženy s dětmi do 12 let a zvlášť staří a nemocní lidé. V ubikacích se spalo na slámě rozházené po holé zemi, téměř tam chyběla hygienická zařízení, problémy byly i se stravováním. Neměli možnost volného pohybu, stráženi byli českými četníky. Už v březnu 1942 bylo 620 lidí z plzeňských transportů deportováno do ghetta ve východopolské Izbici. Další transporty z Terezína do ghetta a koncentračních táborů ve východní Evropě následovaly. Ghetta byla obvykle ohrazena

dřevěnou hradbou s ostnatým drátem, strážena jednotkami SS a internovaní Židé byli využíváni na otrockou práci.

Už na konci roku 1942, tedy jedenáct měsíců po plzeňských transportech, byla naživu jen necelá třetina deportovaných – 1800 jich zemřelo. Konce války se dožilo jen 204 z 2 604 mužů, žen a dětí.

Plzeňské připomínání

Oběti židovských transportů připomíná pamětní deska na sokolovně ve Štruncových sadech a památník **Zahrada vzpomínek** v sousedství Staré synagogy. Osudy Židů zařazených do transportu jsou také připomínány prostřednictvím kamenů zmizelých, německy **Stolpersteine**, které jsou osazovány do chodníků před domy, kde Židé před svým odchodem žili. V Plzni je jich téměř osm desítek. Další připomínku osudů plzeňských Židů zprostředkuje aplikace **IWALK**, což je celosvětový vzdělávací projekt USC Shoah Foundation. Ta spravuje archiv vizuální historie s více než 53 tisíci celoživotními vzpomínkami pamětníků různých genocid. Cílem je spojit návštěvu autentické lokality s úryvky svědectví. V Plzni jsou připraveny dva okruhy: **Židovská Plzeň v době šoa a Po stopách plzeňských Židů. (haj)**

Zpracováno podle textu Radovana Kodery, kapitola Likvidace plzeňských Židů v publikaci Spolužáci.

Smutné výročí připomíná v lednu řada událostí

Program připravily Židovská obec a město Plzeň

Pietní shromáždění, fotografický projekt, výstava či beseda. To jsou akce, díky nimž si lidé v Plzni mohou připomenout události spojené s transporty plzeňských Židů a osudy některých židovských rodin.

„Připravili jsme ve spolupráci s filmařem, dokumentaristou, historikem a scenáristou Martinem Šmokem, který se zabývá židovskou otázkou a holokaustem, rozsáhlou výstavu s názvem **Čas nezapomnění**“, uvedla vedoucí Odboru prezentace a marketingu Magistrátu města Plzně Jana Komišová. Upráskla, že výstava je k vidění na několika místech Plzně: „Venkovní panely jsou umístěny na náměstí Republiky, ve Smetanových a Štruncových sadech. Největší část výstavy je pak v mázhauzu plzeňské radnice.“ Výstava **Čas nezapomnění** na základě historických dokumentů a fotografií přibližuje osudy Židů, kteří byli transporty odvezeni z Plzně do Terezína. Autorem a kurátorem výstavy je Martin Šmok, byla připravena ve spolupráci se Židovskou obcí Plzeň, Radovanem Koderou a Monikou Stehlíkovou s využitím materiálů projektu Spolužáci studentů gymnázia na Mikulášském náměstí v Plzni. Za poskytnuté podklady a pomoc při přípravě výstavy patří poděkování Státnímu oblastnímu archivu v Plzni, Archivu města Plzně, Židovskému muzeu v Praze, Alexanderu Goldscheiderovi, Sue Beasley, Institutu Terezínské iniciativy a USC Shoah Foundation.

Několik vzpomínkových projektů připravila také Židovská obec Plzeň. **Pietní shromáždění** jako připomínka lednových transportů se koná v neděli **23. ledna od 13 hodin** ve Staré synagoze. „Pomyslným průvodcem pietní akce bude František Goldscheider, který společně se svým bratrem jako jedni z mála přežili. Zazní úryvky ze zvukové

ho záznamu jeho vzpomínek, který byl pořízen v roce 1990 pro Český rozhlas Plzeň. Mezi řečníky vystoupí i Alexander Goldscheider, zavzpomíná na svého tátu a uvede skladby, které vznikaly na základě reminiscencí otcova vyprávění. Žije v Londýně a dorazí pouze za předpokladu příznivé epidemiologické situace,“ přiblížila program pietního setkání Barbora Freund ze Židovské obce Plzeň.

Ve Staré synagoze začne **23. ledna** výstavní projekt **NAVZDORY**. Radovan Koderá nafotil potomky těch, kteří přežili holocaust. Snímky vznikaly v místech, která jsou s jednotlivými rodinami spojena, a budou vystavovány ve dvojicích: společná rodinná fotografie potomků pořízená klasickým způsobem velkoformátovým fotoaparátem v jejich přirozeném prostředí a fotografie pořízená ze stejného místa bez lidí. Výstava potrvá do konce dubna.

Organizace Plzeň-TURISMUS připravila na 21. a 28. ledna komentované prohlídky s názvem **Židovská Plzeň**. Sraz je před 16. hodinou u infocentra na náměstí Republiky 41. Vstupenky lze zakoupit osobně v infocentrech nebo na webu Plzeňská vstupenka. Součástí ceny je vstup do Staré synagogy i Loosova interiéru na Klatovské 12. Účastníci se dozvědí zajímavosti o plzeňské židovské komunitě či poutavé osudy různých osobností, slavných i těch méně známých.

Spolek W21 připravuje **pamětní desku pro Věru Kohnovou**, židovskou dívku a autorku autentického deníku, která byla deportována v lednu 1942 a zemřela v koncentračním táboře Izbica. Nemá ani hrob. Deska bude umístěna na domě v Koperníkově ulici v Plzni, z něhož ve svých 12 letech odešla a už se nevrátila. Desku navrhne umělec Jan Wolfchen Vlček a zrealizuje ji Umělecko-modelářský ateliér Matějka Plzeň. **(haj)**

Nákladové nádraží v Plzni. Deportace do Terezína.

Foto leden 1942, archiv Národopisného odd. Západočeského muzea v Plzni.

František Goldscheider přežil koncentrační tábory i pochod smrti

Mezi plzeňskými rodinami, které byly odvezeny do Terezína, byli i Goldscheiderovi. Osudy jejich členů se snažil v 90. letech minulého století dohledat Alexander Goldscheider, syn Františka Goldscheidera, který byl deportován do Terezína v transportu R 18. ledna 1942. Píše o tom v knize Cílené náhody.

Jednadvacetiletý zubožený kluk seděl v Plzni na chodníku a neměl sílu vstát. Přežil Terezín, Osvětim i pochod smrti. Teď stál nedaleko domu, odkud musel v lednu 1942 odjet do Terezína. V bytě, kde žil s rodiči, bydleli cizí lidé a nechtěli ho pustit dál. Františka Goldscheidera se ujala teta Rieselová a její syn Petr se stal jeho celoživotním přítelem. To je jeden ze střípků života Františka Goldscheidera z knihy *Cílené náhody*.

František Goldscheider (1924 Plzeň – 1991 Frankfurt nad Mohanem) patřil

k rozvětvenému plzeňskému rodu. Jeho tatínek Oskar a bratr Karel byli gestapem zatčeni už v roce 1940, patřili ke skupině židovských skautů. Byli vězněni na Borech, pak poslání do Terezína a odtud do Mauthausenu. Podle poválečné zprávy Červeného kříže se 18. března 1942 společně vrhli do drátů elektrického opločení a zemřeli.

Z celé rodiny Františka Goldscheidera přežil válku jen on a jeho bratr Hanuš. Nevrátila se například jeho maminka Serafina, teta Marta s rodinou, teta Kamila s rodinou a mnoho dalších příbuzných a blízkých. Alexander v knize prozrazuje, že jeho tatínek měl mezi svými cennostmi až do své smrti schovanou fotografii – řekl o ní, že je hrozná. „Jdeme od sokolovny, hlídají nás četníci. ‚Schupo‘ se jim říkalo, jdeme s posledními zbytky svého majetku, ale opravdu jenom zbytky, s kufříkem, na ulici je sníh a jen ještě

vidím, jak holé stromy zvedají své ruce zoufale k nebi,“ tak popsal tuto fotografii František Goldscheider pro plzeňský Český rozhlas, když po sametové revoluci přijel v roce 1990 na obnovený filmový festival Finále, na němž část programu moderoval. Rodné město navštívil jen několik měsíců před svou smrtí a pro rozhlas natočil 80 minut emotivních vzpomínek.

František Goldscheider nastoupil v roce 1945 jako elév do Divadla E. F. Buriana, paralelně však také publikoval své články, především o filmu. Nakonec se rozhodl věnovat novinářině a vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy. V roce 1968 se aktivně účastnil reformního procesu, byl zbaven všech svých pozic. Snažil se publikovat pod různými pseudonymy. Roku 1981 emigroval do Německé spolkové republiky. Přispíval do rozhlasového vysílání Svobodné Ev-

Ukázka z knihy *Cílené náhody*. Na snímku je František Goldscheider zhruba v 50. letech minulého století. Na předloktí má vytetované číslo z koncentračního tábora.

Repro z knihy *Cílené náhody*

ropy, BBC a tisku. Zemřel na leukémii, pochován je na Novém židovském hřbitově na Olšanech v Praze.

Alexander Goldscheider se narodil v Praze roku 1950, jeho maminkou byla herečka Nina Zvjagina Goldscheiderová. Vystudoval hudební vědu, absolvoval kvalifikační práci *Analýza kompletní tvorby The Beatles*. Skládal písně, např. pro Hanu Hegerovou, Nađu Urbánkovou či Karla Černocho. Pod jménem Odyseus od roku 1977 nahrával na syntezátory vlastní skladby. Od roku 1981 žije v Anglii. Založil počítačovou společnost Romantic Robot. Produkoval a vydal dvě CD, jejichž hudba byla zkomponována v koncentračním táboře v Terezíně. **(haj)**

Židovská obec Plzeň pozvala Alexandra Goldscheidera na besedu, která je naplánována na úterý 25. ledna od 18 hodin ve Staré synagoze.